

З СВАТОМ ПЕРЕМОГИ!

ПРОЛЕТАРІ ВСІХ КРАЇН, ЄДНАЙТЕСЯ!

За наукові кадри

ОРГАН ПАРТКОМУ, РЕКТОРАТУ, ПРОФКОМУ, МІСЦЕВОМУ ТА КОМІТЕТУ ЛКСМУ
ОДЕСЬКОГО ОРДЕНА ТРУДОВОГО ЧЕРВОНОГО ПРАПОРА ДЕРЖАВНОГО
УНІВЕРСИТЕТУ ІМЕНІ І. І. МЕЧНИКОВА.

Видається з 1933 р. № 18 (1511). 6 ТРАВНЯ 1983 РОКУ. Виходить щотижня. Ціна 2 коп.

НАШ НАРОД, НАРОД-
ГЕРОЙ, НАРОД-БОГАТИР
ВИСОКО ПІДНЯВ НАД
ПЛАНЕТОЮ І ПЕРЕМОЖНО
ПРОНІС КРІЗЬ ВОГОНЬ
ВОЄННИХ РОКІВ
ОВІЯНИЙ СЛАВОЮ ЛЕНІН-
СЬКИЙ ПРАПОР, ПРА-
ПОР ВЕЛИКОГО ЖОВТНЯ,
ПРАПОР СОЦІАЛІЗМУ.

СЕРДЦЕ РОДИНИ

Я от столиці далеко живу,
Но лишь дерева зазвенят
листвою,
И я уже спешу в мою
Москву.
Как мне тепло от этих
встреч с Москвою!
Я к памятнику Пушкина
спешу,
С его стихами сердце мое
слито,
С цветами вместе нежность
положу

На стужу нерушимого
гранита.
И, положив букет свой на
гранит,
Я слышу, как звенит душа
струною,
И музыка торжественно
летит
До осетинских гор,
любимых мною.
Весь мир твоей завидует
судьбе.

Твоим дворцам,
Твоим огням
цветущим,
Ведь навсегда слились,
Москва, в тебе
И наша жизнь,
И прошлое с грядущим.
Москва, Москва, ты
вдохновляешь нас,
Ведь по тебе весь мир
сверяет время.
И счастлив я,
Что в этот звездный час
Со мною разговаривает
Ленин.

Иван ЦХОВРЕБОВ.

ИХ ИМЕНА

Пилотки — набекрень,
ремни — потуже.
Прошли по-уставному,
строевым.
И каждый знал, что клятвы
не нарушит,
И верил, что останется

живым.

Не всем ребятам поровну
досталось
И пуль, и ран,
и фронтовых дорог,
Но общая была на всех
усталость
Да смерти ежедневный
холодок.
Их имена горят на
obeliskах,
В любом селе и городке
любом,
Прижавшись тесно,
как патроны в дисках
Оружия на взводе боевом.

Анатолій МИХАЙЛЕНКО,
випускник ОДУ.

КРІЗЬ ВОГОНЬ ВОЄННИХ РОКІВ

9 травня — свято Перемоги радянського народу у Великій Вітчизняній війні 1941—1945 років.

В пам'яті народній завжди житимуть ці історичні події. Довгим був наш шлях до незабутнього дня Великої Перемоги. І скрізь — на полях Підмосков'я, біля стін Ленінграда, Одеси, Севастополя, на берегах Волги і Дніпра — радянські воїни показували зразки небаченого героїзму, мужності, стійкості і відваги. Багато учасників тих легендарних битв і сьогодні в строю. Як естафету вони передають молодому поколінню беззавітну відданість справі комунізму, любов до Батьківщини, вірність принципам пролетарського інтернаціоналізму і дружби народів.

В 1945 році зали москвовського салюту сповістили світ про перемогу Радянського Союзу над фашистською Німеччиною.

Розгром гітлерівського фашизму — ударного загону світового імперіалізму — означав докорінний перелом в історії Європи і всього світу. Це була перемога радянського державного і суспільного ладу, перемога соціалізму.

Радянський народ, усе прогресивне людство сердечно вдячні за безприкладний ратний подвиг, за величезну мужність і відвагу — солдатам і матросам, офіцерам і генералам, партизанам і підпільникам, усім, хто в сувору воєнну пору боровся з загарбниками і переміг.

В нашому університеті плідотно працюють учасники Великої Вітчизняної війни, ветерани, орденосці, мужні, відважні колишні воїни. Це — Г. Є. Дедякин — учасник Сталінградської битви, кавалер двох орденів Червоного Прапора, начальник відділу ОДУ, І. М. Дувь, — кавалер трьох орденів і багатьох медалей, професор, зав. кафедрою української літератури, В. Т. Лобашевський — кавалер 7 орденів, керівник практики учбового відділу ОДУ, М. К. Симоненко — доцент кафедри політекономії, Д. І. Поліщук — кавалер ордена Слави, зав. кафедрою загальної фізики, Ф. П. Смагленко — кавалер чотирьох орденів, доцент кафедри української літератури, А. З. Яровий — майстер кабінету ТЗН, П. М. Маркушевський — кавалер ордена Олександра Невського, доцент кафедри української літератури, Г. О. Плесконос — кавалер радянських і 4 польських орденів та багато інших. Слава і шана цим людям, які з честю виконали свій обов'язок перед країною, перед партією, перед історією.

В цей день ми низько схиляємо голови перед світлою пам'яттю тих, хто загинув під час війни, героїчних синів і дочок соціалістичної Батьківщини. Вічна їм слава!

Все далі відходять у минуле тяжкі роки війни. Але ніколи не померкне в пам'яті людства ратний і трудовий подвиг радянського народу і його Збройних Сил. Як вічно сяє сонце над землею, так вічно житиме в світовій історії перемога радянського народу у Великій Вітчизняній війні.

Кримська область. Яскравим відображенням всенародної пам'яті про тих, хто віддав своє життя за Батьківщину, символом їх відваги і мужності став меморіал «Героям Аджимушкай», споруджений на керченській землі. Його автори — архітектор С. Миргородський, скульптори Б. Климушко, Е. Горбань.

На знімку: у меморіала.

Фото К. Дудченко.

(Фотохроніка РДАУ).

За місто Кенігсберг

Трохи більше вісімнадцяти було братові моєї матері Дмитру Войтенку, коли він загинув у бою з гітлерівцями під Кенігсбергом. Аж через 39 років ми побували на його могилі: ім'я українського хлопця тепер золотими літерами викарбуване поряд з іменами його бойових товаришів.

Нарешті літак торкнувся бетонки Калінінградського аеропорту. Нас зустрічають піонери, комсомольці, їх батьки, вчителі і всі ті, кому дорога пам'ять про воїнів, які віддали своє життя в боротьбі з фашизмом, за щасливе сьогодні калінінградців, за світле майбутнє всього нашого народу.

Крізь свинцеві хмари врешті проривається сонце. Сідаємо в автобус. Ідемо містом. Довкола — нові мікрорайони, висотні будинки, театри, школи.

— Вої за Кенігсберг, нічний Калінінград, були особливо запеклими, — розповідає екскурсовод — гітлерівці вперто оборонялися, намагаючись стримати радянські війська і не пропустити їх на північ Європи. Місто довгий час піддавалося бомбардуванню авіації, артилерійському та мінометному обстрілу. А після капітуляції гітлерівського гарнізону в місті не залишилось майже жодного цілого будинку. Отже, по суті, по закінченні війни його довелося будувати заново.

На Московському проспекті можна побачити будинок, розбитий вщент. Крізь його вибиті вікна видно голубе мирне небо. Крім порослих бур'янами траншеї на околицях міста, зрешечених кулями і снарядами, дзотів, обелісків і братських могил, це ще одне нагадування про минулу війну.

Проте наш шлях пролягає трохи східніше Калінінграда, до містечка Гур'євська — чистого, чепурного, світлого. Саме тут має відбутись відкриття меморіального комплексу на честь радянських воїнів, що загинули, визволяючи ці краї від фашистської нечисті.

Тут нас зустрічають вже всі жителі містечка. Стрімко височить над мармуровими плитами, на яких викарбувано більше трьохсот прізвищ воїнів різних національ-

ностей, обеліск. Поряд — бронзова постаць солдата, що рветься в атаку. Довкола багато зелені, квітів. Небо, яке ще вчора було таким непривітним, сьогодні високе, блакитне, чисте.

...На землю спускалися сутінки. Наступна ніч не обіцяла нічого втішного. Уже котра ніч без сну, відпочинку. Як і вдень, атака змінювала атаку. Затих бій раптово, як і розпочався. Принесли вечерю...

Раптово рота отримала наказ форсувати невеличку річку, яка протікала перед передовими позиціями батальйону. Хлопці розуміли: гітлерівцям не можна давати отямитися. Іх щойно вибили з містечка Рейзген і вони закрилися на протилежному березі водної перешкоди, яку зараз треба було форсувати.

Командир роти спробував підняти своїх бійців в атаку, але вона виявилася невдалою. Фашисти чинили шалений опір. І тоді Дмитро Войтенко після чергової команди ротного «В атаку!» гукнув: «Комсомольці, за мною!»

...На тому березі його смертельно поранило. Помирає в руках у свого командира і дуже просив написати у його рідне село Пужайкове, що під Балтою, батькам і розповісти, як він воював, як загинув, звільняючи землю від фашистів. Командир виконав прохання бойового друга.

...Затихають звуки духового оркестру. Розпочинається мітинг. Виступають ветерани війни — учасники боїв за Кенігсберг, жителі Гур'євська, гості, піонери. Рідні загиблих подякували гур'євчанам, калінінградцям за теплу, гостинну зустріч, за спорудження чудового меморіалу і особливо піонерам та комсомольцям місцевої середньої школи, які доклали чимало зусиль, розшукуючи близьких і рідних воїнів, що визволяли їх місто. А вже деякі з них понад десятиліття не знали про місце загибелі своїх батьків, чоловіків, синів.

Звучить урочистий, багдорий марш. До підніжжя обеліска, на надгробні плити лягають квіти. Іх сьогодні особливо багато.

...Того листа я знаю напам'ять, але перечитую ще і ще, і кожного разу відкриваю в ньому щось нове, незбагненне.

А тепер мені часто сниється та річка, той берег, де загинув мій дядько. Молодший від мене.

В. ПАЛІЙ,
студент
філологічного
факультету.

Сьогодні вони одягнули всі свої ордени і медалі. Учасники Великої Вітчизняної війни — викладачі Одеського університету (зліва направо): В. З. КАЛНИШ, Л. Ф. КРУТЦОВ, К. В. ГРЕЧАНИЙ та П. Т. ЯКОВЛЕВ.

Фото В. Шишина.

ДРУГИЙ ОРДЕН ПОЛІТРУКА

В січневі дні нинішнього року, коли доцент Одеського державного університету, кандидат історичних наук Яків Миронович Штернштейн уже важко хворів, із Москви в Одесу, в військомат прибув орден Червоної Зірки № 3697282.

Як писав в далекому сорок другому в представленні до нагороди заступник командира 15-ї бригади ПВО полковник М. Хоробець: «...За період бойових дій тов. Штернштейн показав себе сильним, вольовим, хоробрим офіцером. Надихав особистий склад на виконання бойових завдань... В період бойових дій при обороні Криму 14 травня 1942 року був поранений в потиличну частину черепа і контужений».

Тов. Штернштейн брав участь в обороні Одеси до останніх днів, в обороні Криму і Кавказу. За непохитність в бою, винахідливість і самовіддані вчинки Військовою Радою Кримського фрон-

нту був нагороджений іменним годинником.

За бойові дії в обороні Керчі в травні 1942 року представлений до нагороди орденом Червоної Зірки...».

Орден знайшов власника через 41 рік, але вручити його не встигли — за кілька днів до цього Я. М. Штернштейна не стало. Орден Червоної Зірки передали дочці, і він зберігається в сім'ї разом з орденом Вітчизняної війни II ступеню, яким Я. М. Штернштейн був нагороджений за оборону Одеси. Під час оборони Одеси і Севастополя, Керчі і Кавказу він був політруком і редактором червоноармійської газети, секретарем партійної організації частини. І завжди залишався солдатом.

Ось що пише віце-адмірал І. І. Азаров в книзі «Обло-

жена Одеса»: «...Я. М. Штернштейн, — бувший працівник бригадної газети «На боевом посту», нині — кандидат історичних наук, співробітник Одеського держуніверситету. Я добре пам'ятаю цього енергійного, всюдисущого політрука, який пішов на фронт добровольцем. Його кореспонденції розповідали про самовідданість зенітників, кликали бійців на подвиг. Не один раз бойова тривога заставляла його на вогневій позиції, і він вкjučався в бойову роботу батареї. Після Одеси він воював в Криму, під Керчю був тяжко поранений...».

Якова Мироновича любили і студенти, і колеги, і товариші по фронту — за безкорисливість, чесність, за мужність і принциповість. Після тяжкого поранення, після кількох складних операцій він залишався життєлюбим і оптимістом, а це не кожному дано.

Є. ТАШМА.

Ветеран війни, професор, доктор філологічних наук, член Спілки письменників України Іван Михайлович ДУЗЬ працює над романом з часів Великої Вітчизняної війни. Нижче друкуємо уривок з роману.

ки. Все сповнене гармонії, сили і добра. Схудлий, обезкровлений, зраниений і зболеваний, Микола почував себе і ніяково і радісно. Згадалися ті далекі дні, коли отак на руках виносив його батько літніми ранками з душною, запакованою на всі затвори кімнати в садок, клав на тапчан і промовляв:

— Полеж тут, сину...
Микола зловзав з батькових грудей, відпускав із своїх рученят-обченьків (так батько говорив) татову шию, скручувався бубликом і засинав під теплою ковдрою.

І сьогодні, через стільки літ, в чужому краю, а не в батьківському садку, Микола знову почув:

— Полеж тут, сину...
Безіменний чоловік поклав капітана на підводу, прикрив загіпсовану ногу шинельчиною і пішов знову до вагонів. Він тихо, спокійно, совісно робив своє діло: брав на руки, виносив, клав на вільне місце і, як Микола, примовляв:

— Полеж тут, сину...
Скільки в його синів, скільки сердець, скільки любові, — думав Микола.

З вокзалу поранених везли по Курортній вулиці до евакогоспітало № 4153. То

колишня здравниця, названа на честь героїчної епопеї — санаторій ім. Челюскінців. Розповідали, що сюди, на його відкриття приїздив Паланін. Бували тут члени екіпажу. Санаторій гарно впорядкували, розбили кіпарисові та пальмові алеї, обладнали пляж. А найголовніше — дібрали порядний і знаючий медичний персонал.

Все це зразу кидалось у вічі. Микола раніше не був у госпіталах, кулі та осколки його минали, але з розповідей однополчан наслухався всякого. А тут — рай та й годі. Палата на чотирьох. Другий поверх. Вікно виходить на море. Перевернешся своїм загіпсованим коштурем на черево, підкладеш під груди подушку і любуйся. А воно щодня інше. То спокійне-спокійне, здається й не дихає, то грізне, шалене, невмолиме. Рече і стогне, гремить гальвою

і камінням, б'є хвилею.

А пізніше Микола зачарувався справді казковими ранками. У відчинене вікно почали дихати своєю духмяністю пірамідальні пальми, вражали білизною, бо ж якраз одиляли евкаліпти, не давали спокою червоні троянди та камелії. Вони наче змагалися між собою на ажурність і пахучість. І серед всього цього — пташине багатоголосся. Яких тільки мелодій не наслухався він в ті квітневі дні. Жорстока війна наче зігнала

левський, білорус. Тут він був найстарішим жителем, ще з сорок другого року, коли фашистські бомбардувальники потопили його бойовий корабель. Тяжко пораненого доставили сюди Бориса на санітарному «кукурुзику», як безнадійного. Але хлопець вижив. Тричі його різали і латали, але врятували. В мертве тіло вдихнули свою душу і зваби життя його ж таки землячка, випускниця Мінського медичного інституту Віра Берізка та ще старша меди-

ОДНОПАЛАТНИКИ

суду, в Гагрі, всептаство світу. Тут воно юрмилось і плодилось, радувало і втішало людей.

Та була ще відрода серця. З'явилася вона неждано й негадано і залишилась в пам'яті на все життя. Було то на сьомий день прибуття Миколи в госпіталь. Він вже перезнайомився із своїми однопалатниками, побратимами по фронтовій долі, розповів про себе і вислухав їх.

Напроти Миколи, також при вікні, але біля правої стінки, лежав Борис Вруб-

чна сестра Галина Ханелідзе. Лікар оперував, а Галина давала свою кров: із серця в серце.

На час приїзду Миколи Борис уже був героєм. Пройшли страхіття випробувань та хвилини сумнівів. Життя брало своє. Він із стільцем пересувався по палаті, сам сів на ліжко, охоче говорив.

Ноги в ноги до Бориса лежав Йосиф Іцкович Цвях — працівник Млітопольського пункту заготівлі вто-

САЛЮТ ПОБЕДЕ

Салют и слава годовщине
Навеки памятного дня,
Салют Победе, что в Берлине
Огнем попрали мощь огня.
Салют ее большим и малым
Творцам, что шли путем одним,
Ее бойцам и генералам,
Героям павшим и живым —
Салют!

А. ТВАРДОВСКИЙ.

ОБГОВОРЮЄМО ПРОЕКТ ЗАКОНУ

Відбулись збори представників колективу ОДУ, присвячені обговоренню опублікованого нещодавно в пресі проекту Закону СРСР про трудові колективи і підвищення їх ролі в управлінні підприємствами, заводами, організаціями. В конференц-зал ОДУ прийшли представники колективів факультетів і підрозділів. В президії — ректор В. В. Сердюк, голова профкому І. К. Калмакан, член парткому І. І. Каракаш, проректор з АГЧ І. Г. Рутівський.

З вступним словом до присутніх звернувся голова профкому І. К. Калмакан. Він підкреслив ту особливу роль, яку трудові колективи відіграють в справі зміцнення трудової дисципліни, громадського порядку, виховання поваги до закону, норм соціалістичного співжиття, виховання відчуття господаря на своєму виробництві у кожного працівника, трудової і громадсько-політичної активності членів колективів. Підвищується роль громадських органів як представників трудового колективу.

Виступаючи на конференції доцент механіко-математичного факультету Ю. І. Бурименко, доцент юридичного факультету П. Р. Стависький, доцент хімічного факультету В. Ф. Сазонова, зав. кафедрою теорії держави і права юридичного факультету професор М. Ф. Орзіх відзначили важливість обговорюваного документу, цілий ряд принципово нових положень, що містяться в ньому, і те, що всі го-

ловні питання виробництва, праці, побуту і культури включені в коло повноважень трудових колективів.

Виступаючи вносили свої пропозиції. Зокрема було вказано на доцільність узагальнення в Законі деяких повноважень трудових колективів: щодо висування громадських обвинувачів і захисників в судах, взяття правопорушників на поруки для перевиховання в колективі та інше. Доцільним було передбачити право трудового колективу утверджувати положення про преміювання і положення про «13-у зарплату». Варто особливо підкреслити — це передній край боротьби за перетворення в життя рішень XXVI з'їзду партії, травневого і листопадового (1982 року) Пленумів ЦК КПРС.

Збори постановили схвалити проект Закону, пропозиції про законопроект, висловлені на зборах колективів факультетів, підрозділів і на зборах колективу університету, і направити пропозиції в Секретаріат Президії Верховної Ради СРСР.

Обговорення громадськості країни проекту Закону про трудові колективи і прийняття Закону знаменують собою новий крок в здійсненні курсу Комуністичної партії і Радянської держави на розширення участі в управлінні в розвитку соціалістичної демократії.

А. ВИШНЯКОВ,
старший викладач
юрфаку,
член профкому.

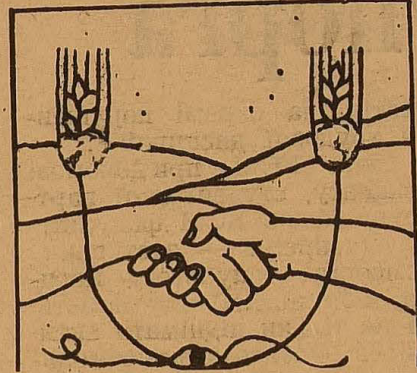
НАУКА—ПРОДОВОЛЬЧІЙ ПРОГРАМІ

В наш час, коли здійснюється прийнята травневим Пленумом ЦК КПРС (1982 року) Продовольча програма, не тільки сільськогосподарські, але й інші науково-дослідні заклади, вузи, кафедри вносять великий вклад в цю надзвичайно важливу всенародну справу.

Кафедра мікробіології та вірусології і її наукові підрозділи в світлі цих рішень розробляють заходи, що виконують цілий ряд важливих проблем: необхідно провести агробіологічну оцінку використання стічних вод Причорномор'я для зрошування сільськогосподарських угідь з застосуванням різних біологічних методів; підготувати рекомендації для визначення придатності стічних вод для зрошування; дати рекомендації Одеському консервному заводу щодо біологічного контролю овочевих та м'ясних консервів; підібрати біодію для захисту сільськогосподарської продукції від біологічного мікроорганізму та інші.

Більшість провідних тем кафедри виконуються за замовленнями народного господарства, або за госпдоговірними темами, що мають зв'язок з різними підприємствами Одеси, області, республіки і навіть всієї країни, що дає загалом значний економічний ефект: в середньому за 5 років він становить 250 тис. крб., покриваючи наші затрати на лабораторії, на штат наукових працівників більше, ніж в два рази.

Найхарактернішими господарськими темами, які інтенсивно виконуються кафедрою в світлі рішень Продовольчої програми, слід назвати таку тему, як вивчення мікробів деструкції льняного волокна з метою виявлення оптимальних засобів біохімічного оброблення цієї сировини, що має технічне призначення. Лабораторні дослідження показали високу ступінь збереженості цього матеріалу на протязі довгого часу. Завершена підготовка до проведення напіввиробничих досліджень в умовах заводу по первинній переробці льону. До 1985 р. планується завершити ці випробування.

Підвищення збереженості льняної сировини дозволить значно зменшити її втрати і відповідно збільшити випуск тентів, що використовуються для покриття зерна.

В усіх цих роботах особливу роль відіграють такі наукові працівники: по льону — тт. В. А. Іваніца, О. С. Бігаєва, І. О. Хвиля; по зрошуванню — тт. Т. Н. Кривицька, Л. В. Мойсєєва, Т. В. Васильєва, Л. Л. Житецька, М. О. Алферєва та інші. Проблема по зрошенню виконується разом з проблемною лабораторією географічних ґрунтів (професор І. М. Гоголев).

Продовжуючи розмову про дослідження стічних вод, важливість яких для зрошення земель півдня України при дефіциті вологи являється надзвичайно актуальною, варто підкреслити, що нашими вченими була досліджена сточна вода міст Причорномор'я: Одеси, Іллічівська, Ізмаїла, Херсона, Миколаєва, Євпаторії, Симферополя, Семиіза, Гурзуфа, Керчі, а також стічної води Григорівського припортового заводу.

Адже використання цих вод захищає акваторії Чорного і Азовського морів від забруднення. Крім того, проводились дослідження стічних вод токсикологічні в альбологічному тесті з хлореллою і на паростках сім'ян сільськогосподарських рослин (пшениця, горох, кукурудза), використання такого тесту дозволило виявити токсичні властивості цих вод в містах Керчі, Євпаторії, Миколаєва, які проявлялися в порушенні кисневої продуктивності, циклу ділення клітин, пониженні вмісту хлорофілу, наявності колоній з нееквівалентною кількістю клітин. А застосування цих

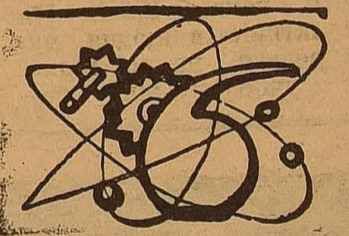
вод для зрошення потребує додаткових заходів (розбавлення, кальціювання та інше).

В короткій статті, на жаль, не розкажеш про технологію всіх досліджень, але я згадаю аналіз сопрофітної мікрофлори стічних вод в названих містах, який показав значну ступінь осеменіння вод цією мікрофлорою, котра, виявляється, бере активну участь у розмноженні органічних речовин. А наявність в стічних водах міст Керчі, Євпаторії, Миколаєва, Григорівського припортового заводу групи нейтрифікованих бактерій свідчить про глибокі процеси розкладання органічних речовин, котрі постійно проходять в стічних водах.

Наступним етапом безпосередніх досліджень було вивчення впливу стічних вод на мікрофлору південних чорноземів. Досліди проводилися в лабораторіях і в польових умовах. Вони підтвердили наявність в них тих же груп мікроорганізмів, що і в стічних водах. Отже, ці води Причорномор'я завжди стимулюють впливали на мікрофлору південних чорноземів, що приводило до збільшення кількості основних груп мікроорганізмів.

Таким чином, за результатами досліджень, проведених в 1982 році, можна заключити, що, не дивлячись на виявлений токсичний ефект у вивчених тестах, стічні води міст Причорномор'я на мікрофлору південних чорноземів не впливали негативно. Глибоке вивчення природи, структури, процесів, взаємодії різноманітних організмів з часом приведе до підвищення врожайності, економічного ефекту, до продуктивнішого вирішення питань Продовольчої програми. Саме в цьому напрямі і працює інтенсивно наша кафедра.

В. ТУЛЬЧИНСЬКА,
член-кореспондент
АН УРСР,
професор.

ринної сировини. Добрий ківш лиха випив він за своє півстолітнє життя. В дев'янадцятьому році залишився круглим сиротою. Під час чергового рейду петлівських банд по подільських селах його батька-цирульника, матір та трьох сестер зарізав жовтожуланник тою самою бритвою, якою старий Іцик тільки що його брив. Чудом вцілів Йоська. Врятував його візник Дмитро Кривенко, переховав, а як все вщухло, влаштував аж в Милітополі в дитячий будинок. Там він виріс, оженився, завів п'ятерку дітей.

Йосиф не любив голосних розмов, час від часу зітхав: ой, боже ж мій, боже... А що ж мої діти, як вони? Як моя Фіра? Невже їх поглинув той чорний звір, такий же бандит, що пожер моїх батьків і сестер. Боже ж мій, боже...

Ото й уся мова-розмова Йосифа Цвяха. В нашій палаті він пролежав днів шість і перейшов, як ходячий, на вищий, третій поверх.

На місце Йосифа положили узбека Ісамбаєва. Він був по-справжньому важкий. Перевиті ноги, скалічені груди. Він день і ніч марив. Все кликав свою Хазис, запрошував її поїхати разом в Ташкент, розповідав про свій колгосп, пишався вироще-

ною ним бавовною, високою нагородою.

Прибув Лазис Ісамбаєв з-під Воронежа. Вже тоді він був відзначений орденом Червоного Прапора та Вітчизняної війни першого ступеня. Через якийсь місяць, коли Ісамбаєв почав поправлятися, друзі прислали йому фронтову газету. На другій сторінці під рубрикою «Наші герої» було вміщено портрет командира гармати, велику статтю та вірші бригадного поета. Борис вивчив їх напам'ять і захоплено декламував.

*От долин и гор Узбекистана
От родимой Сыр-Дарьи—*

реки

Молодого воина

желанно

Приняли в семью

фронтовики.

Тянется окопов черных

лента,

Дзоты, укрепления впереди—

Парня из далекого

Ташкента

Украшает орден

на груди...

Ісамбаєв виявився надзвичайно товариським, добродушним і порядним хлопцем. Всім він полюбився своєю відвертістю, щирістю та святою, дитячою наївністю. Його зразу взяли під свою опіку дві восьмикласниці — Марина і Лалі. Вони щодня писали листи його однополчанам та численним роди-

чам. Він диктував, а вони писали. Згодом почали прибувати з фронту трикутники, а від односельчан саморобні правильні квадратики. Дівчатка наперейми перечитували їх, вислуховуючи детальні коментарі. Вони приносили своєму Лазі газети і перечитували майже все — від заголовка до редактора. А коли прийшла газета з описом подвигу Ісамбаєва, Марина і Лалі декілька днів читали статтю, а вірш вивчили напам'ять. Коли дівчатка прощалися і виходили з палати, Лазик перепитував Миколу:

— Скажи, кунак, який я їм складу салам? Чим віддячу?...

Біля дверей зліва розмістився рязанець Петро Карасьов. Рядовий колгоспник, їздовий мінометної батареї, він напорювався на міну, коли їхав за боеприпасами. Санки розметало, коні так покалічило, що їх змушені були пристрілити, а на нього ні царапинки — тільки контузія: відняло ноги, слух і мову. Дивився він на усіх широко відкритими очима, жестикулював руками, наче косив колгоспні стави, а по ночах важко стогнав.

В оце царство нерухомості, стогону ввійшла вона. Легко постукала в двері і ввійшла. Ісамбаєв спав, Карасьов лежав непорушно.

Борис і Микола пов'язали у своїх театральних дискусіях. Вони весь час сперечалися — і про систему Станіславського, і про популярність Любові Орлової, про джазову музику Леоніда Утьосова та його фільм «Веселі хлопці», про драматургію Кіндрата Крапиви і Олександра Корнійчука. Важко збагнути всі проблеми, що хвилювали обох скалічених війною, але високих своєю духовністю юнаків.

— Здрастуйте, — привіталася вона. — Я Мері...

— Княжна Мері? — Не то запитав, не то ствердив Микола...

— Ні, спокійно заперечила дівчина. — Вчителька. Викладач російської мови та літератури...

— Так ми колеги, — зрадів Микола. — Я також викладач. Правда, ще без диплома. Але це моє майбуття.

— Дуже приємно, колего, — тепло, душевно промовила Мері, підходячи до ліжка Миколи.

Вона подала руку, наскрізь протинаючи душу своїми чорними вогнистими очима. Під цим поглядом Микола зніяковів, зашарівся і не отямився, як Мері підійшла до ліжка Бориса і, подаючи руку, сказала: — А вас звать Борис?.. Чи не так? Май-

бутній артист... Мені про вас розповідала Віра Янівна... Вона просила зайти до вас, запитати, що вам принести з драматургії. Говорила, що ви хочете на травневі свята підготувати виставу...

— Не виставу, а концерт, відповів Борис. — Для вистави у нас не вистачить ні сил, ні вміння...

— А я допоможу, — перебила його Мері. В мене є деякі новинки режисерської роботи. Навчаючись в інституті, я слухала невеличкий курс театрального мистецтва. Ми тепер всі колеги. Колеги по боротьбі з фашизмом. Це наша найбільша спільність. А коли по правді, то школа для мене понад все. Люблю театр, люблю сцену, але діти, то моя надія. Без них не мислю життя.

— Мері, і я теж! — вихопився Микола.

Вона нічого не відповіла, тільки повернулася до нього і подивилася, ні не подивилася, а пропекла його своїми вогнистими очима. Микола знову зашарівся, але довшо, ніж в перший раз, затримав свій погляд на дівчині. За якусь мить він вихопив, неначе фотооб'єктивом її портрет, вихопив і вписав у своє серце. Вписав на все життя...

Іван ДУЗЬ.

Слово партгрупорга

Варто запитати студентів-юристів III курсу, щоб переконатися: кожний мріє працювати в органах внутрішніх справ — там, де найнебезпечніше, де багато тривоги, зіткнень із складними долями, характерами, де праця, як зазначав Ф. Е. Дзержинський, малопріємна в особистому плані. А вже тут доводиться стикатися з далеко не кращими проявами людського ества. І треба мати такий запас душевної щедрості, щоб не виникла професійна деформація, щоб не черствіти, не бачити в кожному негативному вчинкові потенційний злочинний замір...

І як багато залежить — так показує саме життя, практика, — щоб майбутній спеціаліст набував оцю душевну щедрість ще в молоді студентські роки, в колективній громадській роботі. Саме про це говорилися нашими лекторами на місячнику правової пропаганди, котрий нещодавно проходив в університеті, на комсомольських зборах факультету і на III курсі — зокрема. Наш курс поривається до передових і потроху стає таким вже зараз. Якщо в минулому учбовому році він за рівнем успішності був майже на останньому місці, то тепер — на третьому. Якість успішності зросла на 2,1%. І це лише за якихось півроку, відколи обновилися склад курсового бюро КСМ і на чолі його стала студентка Люда Патроманська. Я, як партгрупорг студентської партгрупи курсу, впевнений: якби Люба очолила бюро набагато раніше, наш курс давно став би найсильнішим. Активно працюють помічники комсорга курсу: Таня Лисенко (оргсектор), Люда Павлюк (шефська робота), Олег Радянський («Комсомольський прожектор»), Віктор Задєрновський, Іра Трофимова (УВК) та інші.

Взяти хоча б УВК. Ця група активістів щодня, чутиливо реагує на всі відхилення в учбовому житті сту-

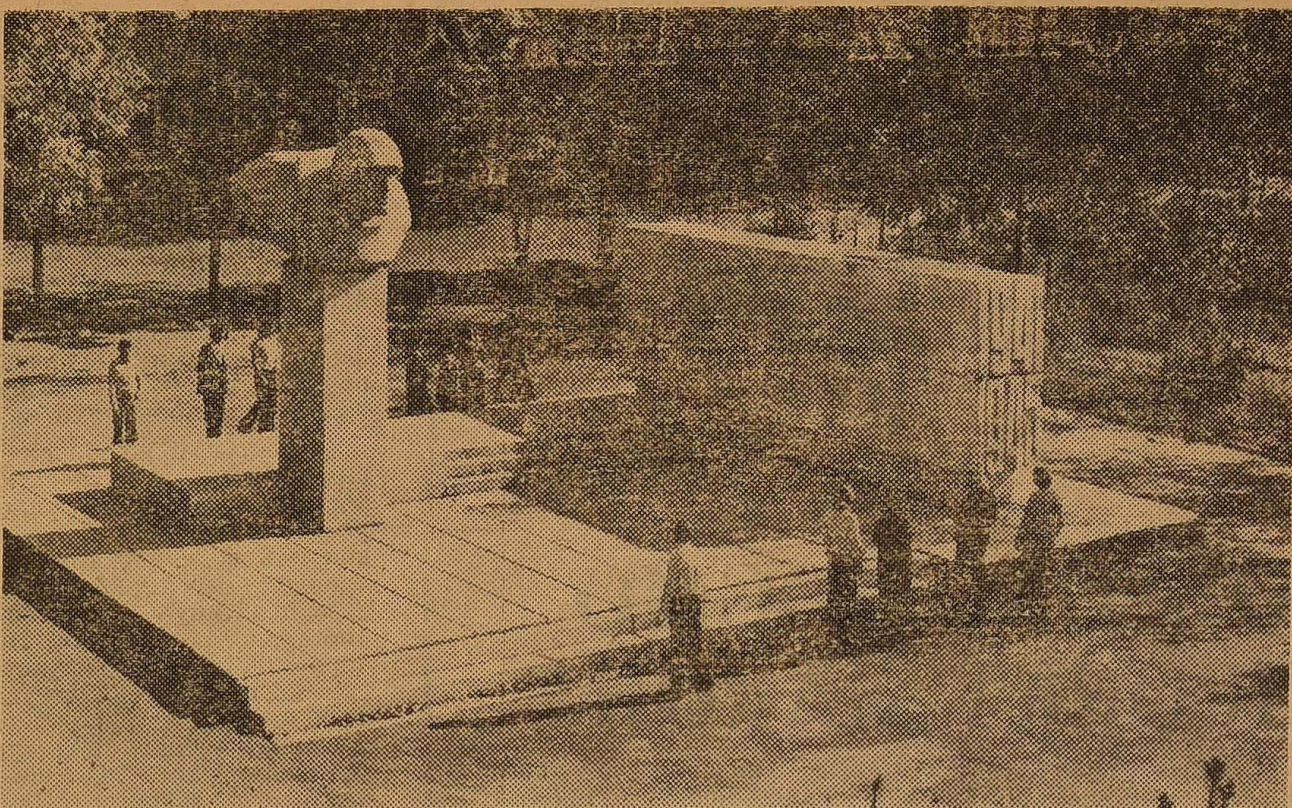
дентів, на окремі порушення трудової дисципліни.

Бюро КСМ, при допомозі деканату, студентської партгрупи, бюро КСМ факультету (зокрема — заступника комсорга факультету Василя Форманюка) намагається не тільки піднімати активність багатьох комсомольців, а й урізноманітнювати свою роботу, знаходити цікаві форми. Якоюсь змістовнішою почали проходити в групах політгоди і бесіди куратора курсу, зустрічі з викладачами (пам'ятною для нас залишилася, наприклад, бесіда з доцентом кафедри філософії гуманітарних наук Т. А. Тарасенко про сенс молодіжного життя, праці, мріяння). А зустрічі з учнями підшефного ПТУ-8 та середньої школи № 56 набирають форми справжньої профорієнтаційної роботи з тими, хто ще обирає дорогу в життя, мріє поступити в університет, хоче допомагати громадськості наводити на землі певний порядок, суспільної гармонії.

Хіба можна відразу розповісти, як цікаво пройшов на факультеті його традиційний день, про підготовку до 1 Травня, про успіхи в науковій роботі студентів курсу, цілий ряд яких — П. Богунський, М. Міхнов та інші — на республіканській науковій студентській конференції одержали дипломи і грамоти; або про той ентузіазм, з яким на факультеті пройшов червоний суботник, як іде підготовка до інших важливих заходів...

Та хочеться відзначити головне: курс, і справді, за останній час став невідомим, він росте духовно і душевно, зміцнює свої сили, гостріше відчуває героїку своєї праці, набуває рис непересічної колективної особистості. Бо кожний студент відчуває в собі негаснуче свято у праці заради великого майбутнього.

В. БЕРНАС,
студент III курсу
юрфаку, член КПРС,
партгрупорг курсу.

Хабаровськ. Меморіал, присвячений героям, що полягли в боях Великої Вітчизняної війни. Зліва — пам'ятник Герою Радянського Союзу І. Бумагіну, який повторив подвиг Олександра Матросова. Автор пам'ятника — хабаровський скульптор Е. Д. Маловицький.

Фото В. ТАРАБАЩУКА і А. ШЛЯХОВА
(Фотохроніка ТАРС).

ЛЕКТОРІЙ З ЗАРУБІЖНОГО МИСТЕЦТВА

При абонементі художньої літератури студентської бібліотеки розпочав свою роботу лекторій з історії зарубіжного мистецтва. Веде лекторій доцент кафедри зарубіжної літератури Б. О. Шайкевич.

Вже прочитано лекції про творчість художника італійського Відродження Рафаеля Санті і про французького скульптора Огюсте Родена.

На лекціях використовуються кольорові слайди, що надає можливість більш глибоко і повно характеризувати творчість художників.

Бажаючи взяти участь в роботі лекторію, запрошуємо записатися на абонементі художньої літератури (вул. Радянської Армії, 24, ауд. № 7).

В. ЯРОВА,
зав. сектором
відділу художньої
літератури
студентської бібліотеки.

НОВІ ПЕРЕМОГИ

Команда університету з ручного м'яча, являючись збірною області та облради ДСТ «Буревісник», в програмі VIII спартакіади України посіла IV місце, уступивши лише кандидатам, які виступають у вищій лізі СРСР.

Студент II курсу юридичного факультету Геннадій Єременко на міжнародному молодіжному турнірі дзюдоїстів завоював дві золоті медалі — в важкій і абсолютній вагових категоріях.

Збірна команда університету стала чемпіоном вузів міста Одеси з настільного тенісу. Команда шахістів

СПОРТ

стала переможцем змагань серед спортивних клубів Одеси, другі місця посіли команди з скельозаління та волейболу (чоловіча).

Слабшою виявилась за своїми результатами команда плавців, яка опинилась аж на 9 місці.

Ольга Познякова, Марина Кочнева (юрфак), Марина Золотарьова, виступаючи в збірній команді «Медін», стали срібними призерами 45 чемпіонату СРСР з волейболу та володарями кубка європейських країн. Всі виконали норму майстра міжнародного класу. Успіх спортсменів по праву розділяють також викладачі і тренери.

І. КАПУСТІН,
майстер стадіону ОДУ.

ЗМАГАННЯ САНИТАРНИХ ДРУЖИН

Нещодавно в парку «Перемоги» були проведені змагання санітарних дружин вищих учбових закладів та промислових об'єктів народного господарства Центрального району м. Одеси.

Перше місце серед вищих учбових закладів посіла санітарна дружина Одеського державного університету. Вона нагороджена грамотами і вимпелом. Добре діяла командир дружини молодший науковий співробітник В. І. Нікончук. На «відмінно» виконала свої обов'язки заступник командира з політчастини молодший науковий співробітник І. В. Бритва, командири ланок інженер Л. М. Коваленко, молодші наукові співробітники Д. Г. Милова, С. П. Живидька.

Б. ЧИБАР.

Ректорат, партком, місцевком та колектив бібліотеки університету висловлюють глибоке співчуття завідувачу відділом бібліотеки БОНДАР Сусанні Василівні з приводу тяжкої втрати — смерті чоловіка.

Солдатські роздуми.

Фото В. Шишина.

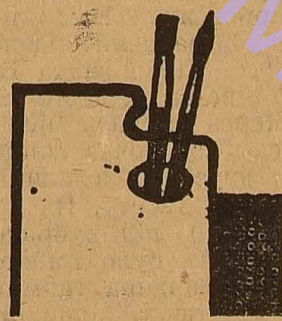
В ГОСТЯХ У ВЛАДИМИРА МАЙСТОРА

Владимир Димитров Майстор — один із тих художників, без яких неможливо уявити собі болгарське образотворче мистецтво XX століття. Його твори — одна із вершин болгарської національної культури. Кращі твори художника представлені сьогодні в залах Одеського художнього музею. Виставка присвячена 100-річчю з дня народження художника.

Виходець із «надр народних», він любив простих людей і увіковічував їх в своїх численних полотнах.

Художник закінчив Софійське Рисувальне училище в 1910 році, багато мандрував, відвідав Росію, де познайомився з передвижниками, побував в Турції, Греції, Німеччині, Італії, Америці.

Після Балканської і першої світової воєн художник живе в живописному селі Шишковці, що поблизу міста Кюстенділя. Саме тут він постійно знаходив те се-

редовище, яке живило його мистецтво — справжнє, самотнє.

Головна тема творчості Майстора — людина і природа. Світ для нього — пісня, що прославляє людину-творця і красу. Картини цього видатного майстра живопису нагадують болгарські народні пісні, народну вишивку, чисті переливи барв домотканих доріжок. Виставка Майстора викликає надзвичайний інтерес у відвідувачів.

О. САФОНОВА,
мол. науковий
співробітник ОХМ.

ПИШІТЬ НАМ:

270000, Одеса-центр, вул. П. Великого, 2, держуніверситет, редакція газети «За наукові кадри».

ЗАХОДЬТЕ:

Одеса, вул. Радянської Армії, 24.

ДЗВОНІТЬ:

телефони: міський 23-84-13, внутрішній 841 (з міста 206-841).